

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

14 02 20 19 р.

№ 262

Про затвердження стандарту професійної
(професійно-технічної) освіти
з робітничої професії
«Килимар»

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти», розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 244-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік» та наказу Міністерства освіти і науки України від 04.04.2018 № 320 «Про розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу в 2018 році»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт професійної (професійно-технічної) освіти з професії «Килимар» (код 7432), що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 вересня 2019 року.
3. Департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України (Кучинський М. С.), ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (Завалевський Ю. І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження стандарту, зазначеного у пункті 1 цього наказу.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

від «14» 02 19 № 212.

**Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти**

СП(ПТ)О 7432.С.32.99 - 2018
(позначення стандарту)

Професія: Килимар
Код: 7432
Професійні кваліфікації:
килимар 2-3-го розряду,
килимар 4-го розряду,
килимар 5-го розряду,
килимар 6-го розряду

*Видання офіційне
Київ – 2019*

**Інформація про робочу групу
Розробники**

Чайка О.А. - директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Полтавській області.

Багмут О.М. – завідувач сектору наукового та навчально-методичного забезпечення модернізації змісту професійної освіти Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Шнюкова І.В. – науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Бігун Н.В. – директор Решетилівського художнього професійного ліцею.

Кирпотіна Т.В. – майстер виробничого навчання Решетилівського художнього професійного ліцею.

Колінченко С.О. – керівник майстерні художніх промислів «Соломія».

Довженко М.В. – головний художник майстерні художніх промислів «Соломія».

Науковий консультант

Титаренко В.П. - доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, декан факультету технологій і дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, член Спілки дизайнерів України.

Паржницький В. В. – начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Рецензент

Бабенко О.О. – голова Полтавського обласного осередку національної спілки майстрів народного мистецтва України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, заслужений майстер народної творчості України.

Літературний редактор

Козлова В.В. – викладач української мови та літератури Решетилівського художнього професійного ліцею.

Технічний редактор

Бойко Н.В. – методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Полтавській області.

Керівники робочої групи

Кучинський М.С. – директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Мірошніченко К.Б. – заступник директора – начальник відділу змісту та організації навчального процесу департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 7432 Килимар розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року», Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск № 58 «Художні вироби», розділ «Виробництво виробів народних художніх промислів»), вимог, передбачених п.7 «Загальних положень» випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 р. № 336; потреб роботодавців; сучасних технологій та новітніх матеріалів у галузі та інших нормативно-правових документів і є обов'язковим для виконання всіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників, незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

- титульну сторінку;
- інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О;
- загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О;
- загальнопрофесійний навчальний блок;
- перелік навчальних модулів та професійних компетентностей;
- перелік ключових компетентностей;
- умовні позначення, що використовуються у СП(ПТ)О;
- сферу професійної діяльності випускника;
- специфічні вимоги до робітника з даної професії;
- вимоги до кожної професійної кваліфікації.

Загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О

Підготовка кваліфікованих робітників за професією Килимар включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення професійної кваліфікації. Підготовка за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики (далі – КХ) та/або, за наявності, професійного стандарту (далі – ПС), потреб розвитку галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля включає перелік компетентностей та їх

зміст. Засвоєння навчального модуля може підтверджуватися відповідним документом (сертифікат/посвідчення/свідоцтво), що видається закладом професійної (професійно-технічної) освіти.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. Компетентність/компетентності – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, уміння, морально-етичні цінності та інші особистісні якості.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для професії. Якщо навчання здійснюється безперервно на декілька професійних кваліфікацій, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до професійної кваліфікації, яку набуває здобувач освіти, що визначається робочим навчальним планом.

При організації підвищення професійної кваліфікації, перепідготовки або професійної підготовки на виробництві термін професійного навчання визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється закладом професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до законодавства.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійної (професійно-технічної) освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, на навчальних полігонах, навчально-виробничих

дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Вимоги до кожної професійної кваліфікації включають:

кваліфікаційну характеристику;

вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, професійної кваліфікації осіб;

типову навчальну програму;

типовий навчальний план;

перелік основних засобів навчання.

Типова програма підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації визначає перелік навчальних модулів, перелік та зміст професійних компетентностей.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації включає розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням з роботодавцями та органами управління освітою на основі типових навчальних планів та типових навчальних програм.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік навчального процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

Перелік основних засобів навчання за кожною професійною кваліфікацією розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться державна або проміжна (постатпна) кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей й визначається параметрами: «знає – не знає», «уміє – не вміє».

Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, органи управління освітою, засновники організовують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок учнів (слухачів), їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач повинен уміти самостійно

виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими в галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинного законодавства Про охорону праці. При складанні робочих навчальних планів та програм необхідно врахувати, що для початкового навчання (професійної підготовки) на теоретичну частину предмета «Охорона праці», що входить до загальнопрофесійного блоку, потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин навчального часу (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511 (зі змінами).

Вивчення специфічних професійних питань з охорони праці необхідно здійснювати в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін – з метою поглиблення технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих навчальних предметів повинні включати відповідні питання безпеки праці.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти разом з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів і погоджуються з регіональними органами освіти.

Здобувач освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію за однією професійною кваліфікацією, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Здобувач освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію за двома й більше професійними кваліфікаціями, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається диплом державного зразка.

Здобувачі, які достроково припинили навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти, присвоюється відповідна професійна кваліфікація за результатами попередньої кваліфікаційної атестації та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Умовні позначення, що використовуються в цьому СП(ПТ)О:

ЗПК – загальнопрофесійна компетентність;

КК – ключова компетентність;

ПК – професійна компетентність;

КЛМ – килимар 2-3 розряду;

КЛМ – килимар 4 розряду;

КЛМ – килимар 5 розряду;

КЛМ – килимар 6 розряду

Сфера професійної діяльності

КВЕД ДК 009:2010 . Переробна промисловість. Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла.

Зведений типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7432 Килимар

Кваліфікація: Килимар 2-3, 4, 5, 6-го розрядів

Загальний фонд навчального часу – 2674 години

з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин					
		Всього годин	ЗПК	КЛМ.2-3	КЛМ.4	КЛМ.5	КЛМ.6
1	Загальнопрофесійна підготовка	59	59	-	-	-	-
2	Професійно-теоретична підготовка	790	74	360	184	86	86
3	Професійно-практична підготовка	1717	30	840	433	207	207
4	Кваліфікаційна пробна робота	28		7	7	7	7
5	Консультації	80		20	20	20	20
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	28		7	7	7	7
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	2594	163	1207	624	300	300

Загальнопрофесійний блок та зміст загальнопрофесійних компетентностей

Позначення	Загальнопрофесійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей
ЗПК.1	Оволодіння основами галузевої економіки та	Знати: основні економічні процеси, відносини та явища, що виникають між суб'єктами економіки (підприємствами, державою та громадянами); порядок створення приватного підприємства; порядок оформлення та заповнення нормативної документації (книга «доходів

	підприємництва	та витрат», баланс підприємства); порядок ліквідації підприємства; основи менеджменту (управління підприємством та розташування трудових ресурсів); основи маркетингу (як управляти продажами продукції); конкуренція (її види та прояви в економічних відносинах); основні фактори впливу держави (нормативно-законодавча база, податки, пільги, дотації); планування підприємницької діяльності; основні етапи розробки бізнес-плану. Уміти: розробляти бізнес-план.
ЗПК.2	Оволодіння основами трудового законодавства	Знати: основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та терміни укладання трудового договору; правове регулювання робочого часу і часу відпочинку; соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві.
ЗПК.3	Дотримання та виконання вимог охорони праці, промислової і пожежної безпеки, виробничої санітарії	Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; правила галузевої безпеки; основи електробезпеки; параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; інструкції з пожежної безпеки; інструкції з надання першої долікарської допомоги; плани евакуації та ліквідації аварій; загальні правила безпечної експлуатації устаткування; основи гігієни праці та виробничої санітарії; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів; правила проходження медичних оглядів. Уміти: володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; звільняти потерпілого від дії електричного струму; надавати долікарську допомогу потерпілим від нещасного випадку; користуватися первинними засобами пожежогасіння.
ЗПК.4	Оволодіння знаннями та вміннями працювати на килимових горизонтальних і вертикальних верстатах	Знати: загальну характеристику верстатів для виробництва килимових виробів ручної роботи; горизонтальні килимові верстати – види верстатів, основні механізми, їх будова і принцип роботи (чиноутворюючий, батанний, основний тормоз; основний і товарний навії та їх регулювання); вертикальні килимові верстати – види верстатів, основні механізми, їх будова і принцип роботи, лінійну щільність ниток, призначення та види пряжі; правильність і послідовність виготовлення килима; правила безпечної експлуатації. Уміти: проводити виробіток безворсових килимів на вертикальних та горизонтальних верстатах; виконувати заправку верстата основою і підбирати вовняну пряжу необхідних розкольорок для заданого килима; проводити пересування зробленої частини килима та регулювати натяг основи; контролювати якість щільності килима; знімати з верстата готовий виріб.
ЗПК.5	Оволодіння основами виконання прийомів роботи з інструментами для килимарства	Знати: інструменти, які використовуються в килимовому виробництві, їх призначення та використання. Уміти: виконувати вправи з користування обладнанням та інструментами: гребінка, мотальний пристрій (мотовило), шпарути, човник, ніж, голка, сантиметрова стрічка.
ЗПК.6	Оволодіння основами матеріалознавства, визначення	Знати: асортимент, класифікацію килимової вовняної пряжі і бавовняної основи, підткання; відомості про технологію виготовлення пряжі; поняття про будову і структуру (вовняної і бавовняної нитки); асортимент килимових ниток, контроль якості фарбування килимової

	складу, властивостей матеріалів	пряжі; підбір кольорової гами вовни для заданого килима; якість виготовленого полотна; способи обробки та зберігання килимових виробів. Уміти: визначати види килимової пряжі, волокнистий склад, види бавовни і її походження, якість пряжі.
ЗПК.7	Оволодіння основами малюнку	Знати: побудову простих елементів геометричного і рослинного орнаментів; основні поняття про створення композиції малюнка і принцип зображення плоских предметів у фронтальному положенні; засоби виявлення та передачі форм; послідовність малювання ескізу, заповнення площини; особливості передачі пластики, характерних особливостей різних видів птахів, тварин; основи пластичної анатомії людини; стилізація рослин, птахів, побудова і послідовність виконання ескізу і шаблону в натуральний розмір. Уміти: малювати простий геометричний та рослинний орнаменти; малювати плоскі предмети у фронтальному положенні; зображати предмети різноманітної форми; виконувати малюнки стилізуючи рослини; ескізи букетів квітів, виконувати малюнки овочів і фруктів у стилізованому вигляді; виконувати ескізи різних видів птахів, тварин; малювати силует людини; виконувати малюнок на картоні та робочий малюнок в натуральну величину.
ЗПК.8	Оволодіння основами живопису	Знати: матеріали для живопису; правила користування фарбами, різні види письма; основні та допоміжні кольори; прийоми заливання площини; способи посилення або послаблення кольорових тонів; прийоми плавного переходу одного кольору в інший технікою «помокром» від теплих до холодних кольорів; прийоми градації тону від білого кольору до чорного, зміни тону, насиченості та світлотіні хроматичних кольорів від вмісту в них ахроматичного кольору; послідовність виконання орнаменту в кольорі на площині; порядок замальовування осіннього листя із застосуванням різних технік акварельного живопису; послідовне виконання етюдів об'ємних предметів заданої форми і фактури; послідовне виконання натюрмортів з овочів, фруктів і квітів; послідовність виконання етюдів птахів, тварин, фігури людини в одязі. Уміти: виконувати змішування основних кольорів; користуватись різними видами фарб та видами письма; виконувати заливку площини, глясування, розтягування кольору, градації тону від білого кольору до чорного, змішувати хроматичні кольори з ахроматичними зі зміною тону, насиченості та світлотіні; виконувати орнамент в кольорі на площині; виконувати етюди осіннього листя різних дерев різними техніками акварельного живопису, етюди об'ємних предметів заданої форми і фактури, нескладних натюрмортів в кольорі; виконувати натюрморти з овочів, фруктів і квітів; створювати етюди птахів, тварин, фігури людини в одязі.
ЗПК.9	Оволодіння основами композиції	Знати: основні відомості про композицію; орнамент і його види; способи збільшення і зменшення малюнка за допомогою сітки; основні особливості перетворення і переробки реальних форм природи в орнаментальні форми; етапи стилізації; викреслювання планів; умовне зменшення виробів і викреслювання їх на папері в різних масштабах. Уміти: виконувати креслення сітки для різних технік; збільшувати малюнок за допомогою сітки; створювати орнаментальні смуги з будь-яких геометричних фігур; створювати орнаментальні смуги орнаментів з рослинних елементів (листя, квітів, гілок, ягід тощо); стилізувати різні

		рослини; викреслювати плани умовного зменшення виробів.
ЗПК.10	Оволодіння основами використання інформаційних технологій	Знати: використання інформаційних та комп'ютерних технологій для автоматизації виробництва; збільшення та зменшення ескізів і шаблонів на комп'ютерній техніці. Уміти: працювати з прикладним програмним забезпеченням для автоматизації процесу.
ЗКП.11	Оволодіння основами спецтехнології килимарства	Знати: принцип дії ручних, напівмеханічних верстатів; правильність і послідовність виготовлення килима; правила в'язання ланцюжка чи кіски, кромки; прокладання підканевої пряжі; лінійну щільність ниток; призначення та види пряжі; виробничу санітарію та особисту гігієну; методи контролю і якості пряжі; правила безпеки праці та протипожежної безпеки. Уміти: проводити виробіток безворсових килимів на вертикальних та горизонтальних верстатах; підбирати пряжу необхідних розкольоровок для заданого килима; перевіряти якість пряжі; виконувати заправку верстата основою; створювати візерунок прокладання та прибивання різнокольорових підканевих ниток по технічному малюнку чи ескізу; проводити пересування зробленої частини килима та регулювати натяг основи; контролювати якість щільності килима; знімати з верстата готовий виріб; виконувати обв'язку бахроми, чистку і обробку килима; правильно організовувати своє робоче місце; дотримуватись вимог техніки безпеки, гігієни праці, пожежної безпеки.

**Перелік навчальних модулів та професійних профільних компетентностей
(КЛМ - килимар 2- 3, 4, 5, 6 -го розрядів)**

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
КЛМ-2	Загальні відомості про килими та їх класифікацію, обладнання, матеріали та інструменти, які застосовуються в килимовому виробництві	
	КЛМ-2.1	Вивчення асортименту килимової пряжі (вовни); волокнистий склад і види бавовни, її походження; якість бавовняних і вовняних ниток (пряжі).
	КЛМ-2.2	Вивчення горизонтальних і вертикальних верстатів.
	КЛМ-2.3	Вивчення інструментів і способи їх застосування.
	КЛМ-2.4	Заправка горизонтальних верстатів та снування вертикальних верстатів.
КЛМ-3	Класифікація килимових переплетень і способи їх застосування при виконанні килимів геометричного і рослинного орнаменту	
	КЛМ-3.1	Виконання початкового краю килима на горизонтальному та вертикальному верстатах.
	КЛМ-3.2	Виконання кольорових смуг на горизонтальних верстатах. Виконання полотняного переплетення на вертикальних верстатах.
	КЛМ - 3.3	Виконання зразків малюнка килимовими техніками, «на межову нитку», «зірчаста», «дірчаста на косу» на горизонтальному верстаті. Виконання зразків малюнка килимовими техніками «на межову нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння» на вертикальному верстаті.

	КЛМ- 3.4	Виконання килимових сувенірних виробів простої та середньої складності на горизонтальних і вертикальних верстатах, застосовуючи килимові техніки: «на межу нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «зірчаста», «дірчаста на пряму», «кругляння».
КЛМ-4	Виготовлення гладких орнаментальних килимів полотняним переплетенням. Використання технік: «на межу нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «зірчаста», «дірчаста на пряму», «кругляння»	
	КЛМ- 4.1	Виготовлення сувенірних килимових виробів середньої складності за ескізами та технічними малюнками. Підбір кольорової гами для заданого килима.
	КЛМ – 4.2	Виготовлення гладких килимів рослинного орнаменту по шаблону (картону) з використанням килимових технік: «на межу нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння».
	КЛМ – 4.3	Виготовлення особливо складних килимових виробів рослинного орнаменту по шаблону (картону) з використанням килимових технік: «на межу нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння».
КЛМ-5	Виготовлення пейзажних килимів гобеленів. Виконання оздоблюючих килимових елементів: колосків, джутів, кісок, петельок	
	КЛМ-5.1	Виконання простих пейзажних композицій з використанням килимових технік.
	КЛМ-5.2	Виконання складних пейзажних композицій з використанням килимових технік.
	КЛМ- 5.3	Виконання складних пейзажних килимів-гобеленів із виконанням елементів оздоблення килимів: колосків, джгутів, кісок, петельок.
КЛМ -6	Виготовлення килимів гобеленів за змістом зображень різними орнаментами (зооморфний, антропоморфний, предметний, геральдичний)	
	КЛМ – 6.1	Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень зооморфним орнаментом.
	КЛМ – 6.2	Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень предметним та геральдичним орнаментами.
	КЛМ – 6.3	Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень антропоморфним орнаментом.

Перелік ключових компетентностей

Оперативність в прийнятті правильних рішень у позаштатних ситуаціях.

Здатність відповідально ставитись до професійної діяльності.

Знання професійної лексики та термінології.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Дотримання професійної етики.

Запобігання конфліктним ситуаціям.

Професійна кваліфікація: Килимар 3-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Користується інструментами та обладнанням:

гребінка, шпарути, голка, ножиці, сантиметрова стрічка, човник. Заправляє горизонтальний верстат КТ-175; КТ-200. Снує вертикальний верстат «Кросна». Підбирає пряжу (вовну) необхідних кольорів для заданого килима.

Повинен знати: принцип дії ручних вертикальних, горизонтальних та напівмеханічних верстатів «Кросна». Призначення та види пряжі (вовни). Заправку ручних вертикальних, горизонтальних та напівмеханічних верстатів «Кросна».

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Виконання кольорових смуг.
2. Виконання полотняного переплетення.
3. Виконання геометричних фігур.
4. Виконання геометричного орнаменту.
5. Виконання техніки «на межу нитку».
6. Виконання техніки «зачіпки».
7. Виконання техніки «зірчаста».
8. Виконання техніки «кругляння».
9. Зняття з верстата готового килима.
10. Обв'язування країв килима основою.
11. Обшивання країв килима пряжею.
12. Обв'язування виробів бахромою.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує початкові смуги на вертикальних та горизонтальних верстатах. Класифікує килимові переплетення. Виконує технічний малюнок та його розрахунки для виготовлення геометричного орнаменту. Виконує просте полотняне переплетення. Способи з'єднання ниток основи з підканевою пряжею. Виконує килимові техніки «на межу нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «зірчаста», «дірчаста на пряму», «кругляння».

Повинен знати. Правила в'язки кіски, ланцюжка, лінійну щільність ниток. Методи та прийоми виконання початкового краю килима основою на горизонтальних та вертикальних верстатах. Виконання кольорових смуг на горизонтальних верстатах. Виконання полотняного переплетення на вертикальних верстатах. Виконання зразків малюнку килимовими техніками: «на межу», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння» на вертикальному верстаті. Виконання килимових сувенірних виробів простої складності на горизонтальних і вертикальних верстатах застосовуючи килимові техніки: «на межу нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «зірчаста», «дірчаста на пряму», «кругляння». Правила пересування зробленої частини килима та регулювання натягнення ниток основи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Килимар 2 розряду – не менше 0,5 року.

Приклади робіт.

1. Виконання техніки «дірчаста на косу».

2. Виконання техніки «дірчаста на пряму».
3. Зняття з верстата готового килима.
4. Обв'язування країв килима основою.
5. Обшивання країв килима пряжею.
6. Обв'язування виробів бахромою.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією килимар 3(2-3)-го розряду

2.1. При вступі на навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта або професійна підготовка на виробництві, освітньо-кваліфікаційний рівень – «кваліфікований робітник» за професією Килимар 3-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7432 Килимар

Кваліфікація: килимар 3(2-3)-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 1390 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин									
		Всього годин	ЗПК	КЛМ-2.1	КЛМ-2.2	КЛМ-2.3	КЛМ-2.4	КЛМ-3.1	КЛМ-3.2	КЛМ-3.3	КЛМ-3.4
1	Загальнопрофесійна підготовка	59	59	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Професійно-теоретична підготовка	434	74	40	23	23	92	52	69	50	11
3	Професійно-практична підготовка	870	30	30	12	12	18	18	36	90	454
4	Кваліфікаційна пробна робота	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Консультації	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	1370	163	70	35	35	28	70	10	140	465

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, не враховуються в загальному фонді навчального часу.

4. Типова програма з підготовки за професією Килимар 3(2-3) розряду Зміст професійних компетентностей

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
КЛМ 2. Загальні відомості про килими та їх класифікацію, обладнання, матеріали та інструменти, які застосовуються в килимовому виробництві		
КЛМ-2.1	Вивчення асортименту килимової пряжі (вовни); волокнистий склад і види бавовни і її походження; якість бавовняних і вовняних ниток (пряжі)	Знати: види килимової пряжі, види бавовни і її походження; якість бавовняних і вовняних ниток (пряжі). Методи контролю пряжі. Уміти: перемотувати вовняну пряжу з бобін в мотки; підготовлювати вовну (пряжу) для фарбування, перевіряти якість пряжі. Підбирати пряжу необхідних розкольоронок для заданого килима.
КЛМ-2.2	Вивчення горизонтальних і вертикальних верстатів	Знати: принцип дії ручних, вертикальних, горизонтальних, напівмеханічних верстатів. Уміти: підбирати пряжу необхідних розкольоронок для заданого килима; правильно організовувати своє робоче місце; перевіряти якість пряжі; дотримуватись вимог техніки безпеки, гігієни праці, пожежної безпеки.
КЛМ-2.3	Вивчення інструментів і способи їх застосування	Знати: будову і призначення інструментів, які використовуються у килимовому виробництві. Уміти: вправи з інструментами та способи їх застосування під час виготовлення килимових виробів.
КЛМ-2.4	Заправка горизонтальних верстатів та снування вертикальних верстатів	Знати: принцип дії ручних вертикальних і горизонтальних верстатів та напівмеханічних верстатів; послідовність заправки верстатів; правила в'язання кіски (ланцюжка), кромки, призначення та види пряжі. Уміти: підбирати пряжу необхідних розкольоронок, проводити заправку горизонтального верстата та снування вертикального верстата; проводити в'язання кіски, кромки, перевіряти лінійну щільність ниток; дотримуватись вимог техніки безпеки, гігієни праці, пожежної безпеки.
КЛМ 3. Класифікація килимових переплетень і способи їх застосування при виконанні килимів геометричного і рослинного орнаменту		
КЛМ - 3.1	Виконання початкового краю килима на горизонтальному та вертикальному верстатах	Знати: правильність та послідовність прокладання підканевої нитки (кромки) на горизонтальних верстатах, правильність виконання (кромки) на вертикальних верстатах; лінійну щільність ниток основи; методи контролю якості по виконанню початкового краю килима (кромки); принцип роботи утворення чину, регулювання ниток основи; правила безпеки праці. Уміти: проводити виробіток початкового краю килима (кромки) на горизонтальному і вертикальному верстатах; виконувати регулювання натягу або його послаблення ниток основи; контролювати лінійну щільність ниток основи; організовувати робоче місце та дотримуватись вимог техніки

		безпеки.
КЛМ - 3.2	Виконання кольорових смуг на горизонтальних верстатах. Виконання полотняного переплетення на вертикальних верстатах	Знати: види та технологію виконання кольорових смуг середньої складності; виконання полотняного переплетення; дефекти, причини їх виникнення та методи усунення; способи виконання полотна від темного до світлого (деркання); способи і послідовність побудови технічного малюнка для роботи на горизонтальних верстатах; побудову простих елементів геометричного і рослинного орнаментів; основні поняття про створення композиції малюнка (ескізу); послідовність малювання ескізу – заповнення площини; основи стилізації рослин, птахів і тварин способи і послідовність побудови композиції (ескізу) для роботи на вертикальних верстатах; виконання ескізів і шаблонів для роботи в натуральний розмір; збільшення і зменшення (ескізу) відповідно до заданого масштабу. Уміти: виконувати послідовну побудову кольорових орнаментальних смуг, геометричних фігур, послідовне виконання полотняного переплетення; виконувати технічний малюнок середньої складності (кольорове рішення) і розрахунки для заданого килима; створювати композицію сувенірного килима, стилізуючи різні рослини; викреслювати плани умовного зменшення і збільшення малюнку.
КЛМ - 3.3	Виконання зразків малюнку килимовими техніками: «на межову нитку», «зірчаста», «дірчаста на косу» на горизонтальному верстаті. Виконання зразків малюнку килимовими техніками: «на межову нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння» на вертикальному верстаті	Знати: види та технологію виконання килимових технік; способи замальовування килимових технік; особливості побудови технічних малюнків та ескізів для килимів геометричного та рослинного орнаментів; усталені традиції кольорової гами для килимів Полтавщини; прийоми стилізації рослин, птахів; побудова і послідовність виконання ескізу і шаблону в натуральний розмір. Уміти: виконувати малюнки, стилізуючи рослини, тварин і птахів; створювати візерунок прокладанням та прибиванням різнокольорових підтканевих ниток по технічному малюнку та ескізу килима; контролювати якість щільності килима; проводити пересування зробленої частини килима та регулювати натяг основи; знімати з верстата готовий виріб, проводити завершальні процеси, дотримуватись вимог техніки безпеки.
КЛМ - 3.4	Виконання килимових сувенірних виробів простої та середньої складності на горизонтальних і вертикальних верстатах,	Знати: види килимових технік; технологію застосування килимових технік при виконанні заданого малюнка простої та середньої складності; технічні вимоги до виконання килима. Уміти: створювати технічні малюнки та композиції ескізів, послідовність виконання і застосування килимових технік для виконання килимів простої і середньої складності; створювати візерунок прокладанням та прибиванням різнокольорових підтканевих ниток по технічному малюнку чи ескізу (шаблону) килима; проводити пересування зробленої частини

	застосовуючи килимові техніки: «на межову нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «зірчаста», «дірчаста на пряму», «кругляння».	килима; знімати з верстата готовий виріб; проводити завершальні процеси; дотримуватись вимог техніки безпеки.
--	--	---

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: Килимар 3- го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Примітка
		Для інд.	Для групи	
	Обладнання			
1	Верстати горизонтальні ручні КТ- 200.		2	
2	Верстати горизонтальні напівмеханічні КТ – 175, підставки для ніг		1	
3	Вертикальні верстати «Кросна» з лавкою для сидіння		4	
4	Ящики для зберігання інструментів і сировини		4	
5	Мотовило для перемотки пряжі (вовни)		1	
6	Шаблони для рослинних килимів	1	11	
7	Ескізи килимів	1	11	
8	Технічні малюнки для геометричних килимів		3	
9	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		1	
10	Прес для прасування		1	
11	«Кросна» - рама	1		
12	Качалки снувальні	1	4	
13	Качалки чинові	1	4	
	Інструмент			
1	Індивідуальний комплект інструментів для роботи за горизонтальними верстатами КТ -200 та КТ -175 (шпарути, човник, голка, сантиметрова стрічка, ножиці для вирізування килима, підрізання бахрами, ніж для чищення килима)	1	15	
2	Індивідуальний комплект інструментів для рослинного килима (голка, ніж, ножиці, гребінка для прибивання ниток, підткання і ушільнення килимового полотна; сантиметрова стрічка для виміру розмірів килима)	1	15	

Професійна кваліфікація: килимар 4-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє двосторонні гладкі орнаментальні килими полотняним переплетенням середньої складності з використанням

килимових технік: «на межову», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння». Виконує оздоблення на килимі (малюнок виконується витягнутими петлями). В'язе ворсові вузли деяких елементів при виконанні килима. Підбирає пряжу (вовну) необхідних розкольоровок для заданого килима. Проводить пересування зробленої частини килима та регулювання натягнення ниток основи.

Повинен знати. Принцип роботи верстата «Кросна»; снування верстата; правила в'язки кіски, початкового краю (кромки), прокладання підканевої пряжі, лінійну щільність ниток; методи та прийоми виготовлення килимів рослинного орнаменту середньої складності. Основу орнаментальної композиції рослинного килима. Методи контролю якості пряжі; виникнення дефектів при виконанні роботи їх попередження і методи усунення.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна (професійно-технічна) освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Килимар 3-го розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт.

- Виконання оздоблюючих кольорових смуг у вигляді: прямих ліній, трикутників, геометричної лінії, квадратів на площі всього килима.
- Виконання килимових технік:
 - «зачіпки»;
 - «дірчаста на косу»;
 - «кругляння»;
 - «на межову».
- Виконання оздоблюючих елементів на килимі із застосуванням:
 - витягнутих петель;
 - в'язання ворсових вузлів.
- Оформлення килима у рамі з декорування ниток.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Килимар 4-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Килимар 3-го розряду; стаж роботи за професією Килимар 3-го розряду - не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта або професійна підготовка на виробництві, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Килимар 4-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7432 Килимар

Кваліфікація: килимар 4-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 644 години

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин			
		Всього годин	КЛМ-4.1	КЛМ-4.2	КЛМ-4.3
1	Загальнопрофесійна підготовка	-	-	-	-
2	Професійно-теоретична підготовка	184	68	68	48
3	Професійно-практична підготовка	433	72	72	289
4	Кваліфікаційна пробна робота	7	-	-	-
5	Консультації	20	-	-	-
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7	-	-	-
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	624	140	140	337

Примітки

- Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
- Години, відведені на консультації, не враховуються в загальному фонді навчального часу.
- При підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу (але не більше, ніж 163 години).

4. Типова програма з підготовки за професією Килимар 4-го розряду (зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
КЛМ – 4. Виготовлення гладких орнаментальних килимів полотняним переплетенням. Використання технік: «на межову нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «зірчаста», «дірчаста на пряму», «кругляння»		
КЛМ – 4.1	Виготовлення сувенірних килимових виробів середньої складності за ескізами та технічними малюнками. Підбір кольорової гами для заданого килима	Знати: види килимової пряжі, технологію виконання сувенірних килимових виробів середньої складності; дефекти і причини їх виникнення та методи усунення; способи замальовування смужок середньої складності; способи і послідовність побудови композиції ескізу килима, заповнення площини шаблону у натуральний (робочий) розмір. Уміти: виконувати послідовне виконання побудови орнаментальних смуг (кайми) килима; виконувати креслення сітки для різних технік; збільшувати малюнок за допомогою сітки, викреслювати плани умовного зменшення виробів.

КЛМ – 4.2	Виготовлення гладких килимів рослинного орнаменту по шаблону (картону) з використанням килимових технік: «на межову нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння»	Знати: основні відомості про композицію; орнамент і його види; способи збільшення і зменшення малюнка за допомогою сітки; основні особливості перетворення і переробки реальних форм природи в орнаментальні форми; етапи стилізації. Уміти: виконувати замальовування схем килимових технік; створення орнаментів з рослинних елементів (листя, квіти, гілки, ягоди); стилізувати різні рослини та тварини; викреслювати плани умовного зменшення виробів.
КЛМ – 4.3	Виготовлення особливо складних килимових виробів рослинного орнаменту по шаблону (картону) з використанням килимових технік: «на межову нитку», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння»	Знати: основні відомості про композицію; орнамент і його види; способи збільшення і зменшення малюнка за допомогою сітки; основні особливості перетворення і переробки реальних форм природи в орнаментальні форми; етапи стилізації і етапи виконання. Уміти: виконувати замальовування схем килимових технік; створення орнаментів з рослинних елементів (листя, квіти, гілки, ягоди); стилізувати різні рослини та тварини; викреслювати плани умовного зменшення виробів та етапи виконання.

5. Перелік основних засобів навчання Кваліфікація: Килимар 4-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Примітка
		Для інд.	Для групи	
	Обладнання			
1	Вертикальні верстати «Кросна» з лавкою для сидіння		4	
2	Ящики для зберігання інструментів і сировини		4	
3	Мотовило для перемотки пряжі (вовни)		1	
4	Шаблони для рослинних килимів	1	14	
5	Ескізи килимів	1	14	
6	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		1	
7	Прес для прасування		1	
8	«Кросна» - рама	1		
9	Качалки снувальні	1	4	
10	Качалки чинові	1	4	
	Інструмент			

1	Індивідуальний комплект інструментів для роботи за вертикальним верстатом «Кросна» при виконанні сувенірного килима рослинного орнаменту (шпарути, голка, сантиметрова стрічка, ножиці для вирізування килима, підрізання бахроми, ніж для чищення килима)	1	15	
---	--	---	----	--

Професійна кваліфікація: килимар 5-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє пейзажні килими-гобелени на вертикальних верстатах «Кросна». Тче складні килимові композиції з виконанням оздоблюючих елементів: колосків, джгутів, кісок, петельок, в'язки ворсових вузлів, а також малюнків дрібної форми, застосовує техніки: «на межову», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння». Знає послідовність виконання орнаменту в кольорі, плавного переходу одного кольору в інший.

Повинен знати: методи та прийоми ткання гобеленів; правильність та послідовність виготовлення килимів; правила в'язання кіски, кромки, прокладання підтаневої пряжі, лінійну щільність ниток, будову верстатів та правила їх обслуговування.

Кваліфікаційні вимоги. Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Килимар 4 розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Ткання гобеленів з виконанням оздоблювальних елементів:

- колосків;
 - джгутів;
 - кісок;
 - петельок в'язання ворсових вузлів.
2. Виконання килимових технік:
- «зачіпки»;
 - «дірчаста на косу»;
 - «кругляння»;
 - «на межову».

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Килимар 5-го розряду

2.1. При продовженні професійної (професійно-технічної) освіти

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «кваліфікований робітник» за професією Килимар 4-го розряду; стаж роботи за професією Килимар 4-го розряду - не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник»

за професією Килимар 5-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7432 Килимар

Кваліфікація: килимар 5-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 320 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин			
		Всього годин	КЛМ-5.1	КЛМ-5.2	КЛМ-5.3
1	Загальнопрофесійна підготовка	-	-	-	-
2	Професійно-теоретична підготовка	86	28	28	30
3	Професійно-практична підготовка	207	42	42	123
4	Кваліфікаційна пробна робота	7	-	-	-
5	Консультації	20	-	-	-
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7	-	-	-
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	300	70	70	153

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, не враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю і додається до годин загального обсягу навчального часу (але не більше, ніж 163 години).

4. Типова програма з підготовки за професією Килимар 5-го розряду (зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
КЛМ - 5. Виготовлення пейзажних килимів – гобеленів. Виконання елементів оздоблення килимів: колосків, джгутів, кісок, петельок.		
КЛМ – 5.1	Виконання простих пейзажних композицій з використанням килимових технік	Знати: килимові техніки, способи їх застосування при тканні заданого килима, види пряжі, прийоми плавного переходу одного кольору в інший (деркання); особливості композицій для заданого килима; види дефектів і способи їх усунення. Уміти: підбирати пряжу (вовну) різних розкольорок для заданого килима; створювати композиції зі стилізованих елементів: рослин, квітів, птахів, тварин; виконувати роботи за заданим малюнком; контролювати якість щільності килима.
КЛМ – 5.2	Виконання складних пейзажних композицій з використанням килимових технік	Знати: килимові техніки, способи їх застосування при тканні заданого килима; види пряжі, прийоми плавного переходу одного кольору в інший (деркання); особливості композицій для заданого килима; види дефектів і способи їх усунення. Уміти: підбирати пряжу (вовну) різних розкольорок для заданого килима; створювати композиції зі стилізованих

		елементів: рослин, квітів, птахів, тварин; виконувати роботи за заданим малюнком; контролювати якість щільності килима.
КЛМ – 5.3	Виконання складних пейзажних килимів – гобеленів із виконанням елементів оздоблення килимів: колосків, джгутів, кісок, петельок.	Знати: послідовність виготовлення килима рослинного орнаменту з пейзажним малюнком, килимові техніки і способи їх застосування при виконанні заданого малюнка; застосування оздоблюючих елементів; основні особливості перетворення і переробки реальних форм природи в орнаментальні форми, етапи стилізації. Уміти: підбирати пряжу (вовну) для заданого килима; створювати орнаментальні смуги орнаментів з рослинних елементів (листя, квіти, гілки, ягоди); стилізувати різні рослини; створювати композиції сувенірних килимових виробів; виконувати виробіток заданого килима, контролюючи якість щільності килима.

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: килимар 5-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Примітка
		Для інд.	Для групи	
	Обладнання			
1	Вертикальні верстати «Кросна» з лавкою для сидіння		4	
2	Ящики для зберігання інструментів і сировини		4	
3	Мотовило для перемотки пряжі (вовни)		1	
4	Шаблони для рослинних килимів	1	14	
5	Ескізи килимів	1	14	
6	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		1	
7	Прес для прасування		1	
8	«Кросна» - рама	1		
9	Качалки снувальні	1	4	
10	Качалки чинові	1	4	
	Інструмент			
1	Індивідуальний комплект інструментів для роботи за вертикальним верстатом «Кросна» при виконанні сувенірного килима рослинного орнаменту (шпарути, голка, сантиметрова стрічка, ножиці для вирізування килима, підрізання бахроми, ніж для чищення килима)	1	15	

Професійна кваліфікація: килимар 6-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє килими-гобелени за змістом зображень різними орнаментами (зооморфний, предметний, геральдичний, антропоморфний), застосовуючи килимові техніки: «на межу», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння» та елементи оздоблення: колоски, джгути, кіски, ланцюжки, петельки, в'язання ворсових вузлів, нитки люрексу.

Повинен знати. Методи та прийоми виконання килимових виробів будь-якої класифікації, застосовуючи килимові техніки: «на межову», «зачіпки», «дірчаста на косу», «кругляння» та елементи оздоблення: колоски, джгути, кіски, ланцюжки, петельки, в'язання ворсових вузлів, нитки люрексу.

Кваліфікаційні вимоги. Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Килимар 5 розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Виконання килимів-гобеленів за змістом зображень зооморфним орнаментом.
2. Виконання килимів-гобеленів за змістом зображень предметним орнаментом.
3. Виконання килимів-гобеленів за змістом зображень геральдичним орнаментом.
4. Виконання килимів-гобеленів за змістом зображень антропоморфним орнаментом.
5. Виконання килимів-гобеленів за допомогою елементів оздоблення:
 - петельки;
 - колоски;
 - ланцюжки;
 - джгути;
 - ворсові вузли;
 - нитки люрексу.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Килимар 6-го розряду

2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Килимар 5-го розряду; стаж роботи за професією Килимар 5-го розряду - не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Килимар 6-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7432 Килимар

Кваліфікація: Килимар 6-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 320 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин			
		Всього годин	КЛМ-6.1	КЛМ-6.2	КЛМ-6.3
1	Загальнопрофесійна підготовка	-	-	-	-
2	Професійно-теоретична підготовка	86	28	28	30
3	Професійно-практична підготовка	207	42	42	123
4	Кваліфікаційна пробна робота	7	-	-	-
5	Консультації	20	-	-	-
6	Державна кваліфікаційна атестація	7	-	-	-

	(або поетапна атестація при продовженні навчання)				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	300	70	70	153

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, не враховуються в загальному фонді навчального часу.
3. При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю і додається до годин загального обсягу навчального часу (але не більше ніж, 163 години).

4. Типова програма з підготовки за професією Килимар 6-го розряду (зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
КЛМ – 6. Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень різними орнаментами (зооморфний, антропоморфний, предметний, геральдичний).		
КЛМ – 6.1	Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень зооморфним орнаментом	Знати: особливості та послідовність виконання килимів-гобеленів за змістом зображень зооморфним орнаментом; види дефектів, причини їх виникнення та методи їх усунення; стандартизацію та контроль якості щільності килима; особливості виконання складних елементів, враховуючи виконання елементів оздоблення. Уміти: виконувати особливо складні килими, враховуючи щільність ниток основи, товщину пряжі (вовни); підбирати пряжу для заданого килима; виконувати дрібні елементи оздоблення; виконувати складні килими-гобелени за змістом зображень зооморфним орнаментом.
КЛМ – 6.2	Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень предметним та геральдичним орнаментами	Знати: особливості та послідовність виконання килимів-гобеленів за змістом зображень предметним та геральдичним орнаментами; види дефектів, причини їх виникнення та методи їх усунення; стандартизацію та контроль якості щільності килима; особливості виконання складних елементів, враховуючи виконання елементів оздоблення. Уміти: виконувати особливо складні килими, враховуючи щільність ниток основи, товщину пряжі (вовни); підбирати пряжу для заданого килима; виконувати дрібні елементи оздоблення; виконувати складні килими-гобелени за змістом зображень предметним та геральдичним орнаментами.
КЛМ – 6.3	Виготовлення килимів-гобеленів за змістом зображень антропоморфним орнаментом.	Знати: особливості та послідовність виконання килимів-гобеленів за змістом зображень антропоморфним орнаментом; види дефектів, причини їх виникнення та методи їх усунення; стандартизацію та контроль якості щільності килима; особливості виконання складних елементів, враховуючи виконання елементів оздоблення. Уміти: виконувати особливо складні килими, враховуючи щільність ниток основи, товщину пряжі (вовни); підбирати пряжу для заданого килима; виконувати дрібні елементи оздоблення; виконувати складні килими-гобелени за змістом зображень антропоморфним орнаментом.

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: Килимар 6- го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Примітка
		Для інд.	Для групи	
	Обладнання			
1	Вертикальні верстати «Кросна» з лавкою для сидіння		4	
2	Ящики для зберігання інструментів і сировини		4	
3	Мотовило для перемотки пряжі (вовни)		1	
4	Шаблони для рослинних килимів	1	14	
5	Ескізи килимів	1	14	
6	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		1	
7	Прес для прасування		1	
8	«Кросна» - рама	1		
9	Качалки снувальні	1	4	
10	Качалки чинові	1	4	
	Інструмент			
1	Індивідуальний комплект інструментів для роботи за вертикальним верстатом «Кросна» при виконанні сувенірного килима рослинного орнаменту (шпарути, голка, сантиметрова стрічка, ножиці для вирізування килима, підрізання бахроми, ніж для чищення килима)	1	15	

Зауваження та пропозиції щодо змісту стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з професії Килимар надсилати за адресою:

03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.
Телефон: (044)248-91-16.